

Правила поведінки з вибухонебезпечними, піротехнічними виробами

Досить часто застарілі боєприпаси знаходять і звичайні громадяни під час проведення земляних робіт на присадибних ділянках та у полях. Крім того, вибухонебезпечні предмети можуть знаходитись також і в лісах та парках, річках та ставках, будівлях та підвалах, на території колишніх полігонів.

Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати.

До вибухонебезпечних предметів відносяться:

- вибухові речовини – хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.
- боєприпаси – вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для поразки живої сили супротивника.

До боєприпасів відносяться:

- бойові частки ракет;
- авіаційні бомби;
- артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
- інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
- ручні гранати;
- стрілецькі боєприпаси (патрони до пістолетів, карабінів, автоматів тощо).
- піротехнічні засоби:
 - патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні);
 - вибухові пакети;
 - петарди.
- ракети (освітлювальні, сигнальні);
- гранати;
- димові шашки.
- саморобні вибухові пристрої - це пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення:
 - саморобні міни-пастки;
 - міни сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

Як правило, при знаходженні серійних мін, снарядів, гранат дорослі люди негайно викликають фахівців, які убезпечують район і знешкоджують небезпечні знахідки в установленому порядку. Інша справа – діти. Природна цікавість спонукає їх на страшні експерименти. Діти підкладають боєприпаси у багаття, випробують їх на міцність ударами, намагаються розібрати, приносять додому, у двір, в школу.

Земля таїть багато небезпечних знахідок, на які можна натрапити під час прогулянок лісом, походів і стати їх жертвами, навіть, не підозрюючи про це. Ніхто не може гарантувати, що у землі під багаттям, розкладеним на лісовій галявині, не ховаються снаряди часів війни.

Під час прогулянок в лісі або в туристичному поході:

1. Ретельно вибирайте місце для багаття. Воно повинно бути на достатній відстані від траншей і окопів, що залишилися з війни.

2. Перед розведенням багаття в радіусі п'яти метрів перевірте ґрунт на наявність вибухонебезпечних предметів щупом (або лопатою обережно зніміть верхній шар ґрунту, перекопайте землю на глибину 40-50 см).

3. Користуватися старими багаттями не завжди безпечно. Там можуть виявитися підкинуті військові «трофеї» або такі, що не вибухнули.

4. У жодному випадку не підходьте до знайдених багать, що горять (особливо вночі). В цьому багатті може виявитися предмет, що може вибухнути.

Практично всі вибухові речовини отруйні, чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності!

Пам'ятайте! Розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

Однією з серйозних загроз сучасного суспільства є тероризм. Майже кожного дня ми чуємо про здійснення терористичних актів у яких гинуть люди. Більшість цих актів проходить з використанням вибухових пристроїв. І це, як правило, саморобні, нестандартні пристрої, які складно відшукати, знешкодити або ліквідувати. Злочинці, як правило, поміщають їх в звичайні портфелі, сумки, банки, пакети і потім, ніби випадково, залишають в багатолюдних місцях. У такому разі важко відрізнити сумку з вибухівкою від такої ж сумки, дійсно забутої розсіяним пасажиром в трамваї, тролейбусі або автобусі. Часто такі міни – пастки мають досить привабливий вигляд. Відомі випадки застосування таких мін у авторучках, мобільних телефонах, гаманцях, дитячих іграшках.

Люди часто гублять свої речі і, на щастя, не кожна з них несе небезпеку, але є кілька ознак, що дозволяють запідозрити вибуховий пристрій.

Слід звертати увагу на:

- припарковані біля будівель автомашини, власник яких невідомий або державні номери якого не знайомі мешканцям, а також коли автомобіль здається безхазяйним;
- наявність у знайденому механізмі антени або приєднаних до нього дротів;
- звуки, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), мигтіння індикаторної лампочки;
- наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батареї, акумулятори тощо);
- наявність розтяжки дротів, або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань;
- специфічний запах.

Якщо знайдений предмет не повинен, як Вам здається, знаходитися «в цьому місці і в цей час», не залишайте цей факт без уваги.

Якщо ви знайшли забуту річ в громадському транспорті, опитайте людей, що знаходяться поряд. Постарайтеся встановити, чия вона або хто міг її залишити. Якщо господар не встановлений, негайно повідомте про знахідку водія (кондуктора).

У разі знаходження підозрілого предмету в під'їзді свого будинку, опитайте сусідів, можливо, він належить їм. При неможливості встановлення власника — негайно повідомте про знахідку у ваше відділення міліції.

ДІЇ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ПІДОЗРІЛИХ І ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

ЯКЩО ВИ ПОБАЧИЛИ ПІДОЗРІЛИЙ ПРЕДМЕТ НА ВУЛИЦІ:

- зателефонуйте на номер рятувальної служби «101» або СБУ, міліції;
- попередьте перехожих про можливу небезпеку;
- очікуючи на прибуття рятувальників, огорожіть чимось (гілками, мотузками, шматками тканини, камінням тощо) небезпечне місце та відійдіть від знахідки на безпечну відстань (100м).

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ:

- звертайте увагу на залишені кимось сумки, портфелі, згортки, іграшки чи інші предмети, в яких можуть знаходитися саморобні вибухові пристрої;
- негайно за допомогою кнопки виклику водія, переговорного пристрою чи іншим способом повідомте про знахідку водія транспортного засобу або будь-якого правоохоронця;
- у жодному разі не відкривайте знайдені пакети чи сумки, не торкайтеся до них і попередьте людей про можливу небезпеку.

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- чіпати чи переміщувати підозрілий та інші предмети, що знаходяться поряд із ним;
- залити його рідинами, засипати ґрунтом або чимось накривати;
- вмикати поблизу знайденого предмета електро-, радіоапаратуру, переговорні пристрої чи рацію;
- торкатися підозрілого предмета, здійснювати на нього звуковий, світловий, тепловий чи механічний вплив.

ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ВВПІ:

- предмети є незнайомими або незвичними для цієї обстановки чи території;
- на предметі наявні (влаштовані) антени, вмонтовані годинникові механізми чи від них відходять проводи.

ЯКЩО СТАВСЯ ВИБУХ:

- спробуйте заспокоїтися й з'ясувати ситуацію;
- не користуйтеся відкритим вогнем;
- зі зруйнованого приміщення виходьте обережно, не торкаючись пошкоджених конструкцій або оголених дротів;
- у громадському транспорті насамперед виконуйте всі команди водія чи команди, які оголошують дистанційно.



ПРИ НЕБЕЗПЕЦІ ТЕЛЕФОНУЙ

101

У ДСНС України у Закарпатській області

Правила поведінки на льоду та надання першої допомоги потерпілому

Основні правила поведінки на льоду:

1) При переході замерзлої водойми необхідно користуватися обладнаними льодовими переправами або прокладеними стежками.

2) Міцність льоду перевіряють товстою палицею (жердиною), ударяючи нею (2-3 рази в одне і те ж місце) якнайдалі від себе. Категорично забороняється випробовувати міцність льоду ударами ніг.

3) Небезпечні місця на льоду, як правило, темніші інших, небезпечний каламутний, мало прозорий і білий лід.

4) Переправлятися краще групою, дотримуючися дистанції один від одного 5-6 метрів.

5) Користуватися майданчиками для катання на ковзанах дозволяється лише після ретельної перевірки міцності льоду. Товщина льоду повинна бути не менше 12 см, а при масовому катанні не менше 25 см.

6) Лижникам перед виходом на лід рекомендується зняти петлі лижних палиць з рук і ляжку рюкзака з одного плеча, а також розстібнути кріплення лиж. Ці приготування забезпечать свободу рухів у разі несподіваного провалу під лід. Під час руху лижник, який іде першим, ударами палиць перевіряє міцність льоду та контролює його стан.

7) Якщо лід недостатньо міцний, потрібно припинити рух і повертатися назад своїми слідами (там міцність льоду вже перевірена). Не панікуйте, не біжіть.

Час безпечного перебування людини у воді:

При температурі води 24°C час безпечного перебування становить 7-9 годин;

При температурі води 5-15°C - від 3,5 годин до 4,5 годин;

Температура води 2-3°C являється смертельною для людини через 10 -15 хв;

При температурі води менше 2°C - смерть може настати через 5-8 хв .

Що ж робити, якщо ви провалилися у воду?

– необхідно зберігати спокій, не панікувати і не метушитися.

– треба голосно покликати на допомогу;

– позбавлятися слід тільки від того одягу, який вас тягне вниз. У будь-якому випадку постарайтеся залишити на собі головний убір, голова повинна бути максимально захищена, нехай навіть і мокрим головним убором;

– не намагайтеся відразу ж видертися на лід. Підніміться на поверхню в місці провалу і прийміть у воді горизонтальне положення, відвівши ноги назад, а не під себе, щоб тіло не склалося вдвічі під льодом. Остерігайтеся гострого льоду;

– вибиратися на лід необхідно з тієї сторони, з якої ви провалилися;

– не намагайтеся вибратися на лід тільки за допомогою рук;

– широко розкиньте руки по краям льоду, щоб не зануритися з головою;

– якщо можливо, переберіться до того краю ополонки, де течія не захопить вас під лід;

– пристосуйтеся і постарайтеся переміститися усім тілом на лід, або обережно перекиньте одну ногу, а потім іншу;

– вибравшись з ополонки потрібно відкотитися або відповзти від неї на безпечну відстань;

– коли ви вибралися на берег, зніміть з себе весь одяг, максимально відіжміть нижню білизну, витрітьте нею, знову відіжміть її і надіньте на тіло. Максимально захистіть голову і одягніть щось на ноги. Після цього надіньте верхній одяг, нехай навіть і замерзлий, і робіть зігріваючі вправи, не дозволяйте собі заснути.

Якщо на ваших очах провалилася людина:

– негайно крикніть йому, що йдете на допомогу, при можливості приверніть увагу інших людей та зателефонуйте «101»;

– наближатися до ополонки слід повзком, широко розкинувши руки, буде краще, якщо підкласти лижі, лист фанери, дошку, будь-який плоский міцний предмет, щоб збільшити площу опори і повзти на ній;

– не підповзаючи до самого краю ополонки, витягувати постраждалого необхідно за допомогою мотузки, ремня, шарфа, якої-небудь підручної дошки або жердини. Кидати предмети потерпілому необхідно за 3-4 метри від краю ополонки;

– якщо ви не один, то, узявши один одного за ноги, лягайте на лід ланцюжком і рухайтеся до пролому;

– дійте рішуче і скоро, постраждалий швидко клякне в крижаній воді, намочений одяг тягне його донизу;

– подавши постраждалому підручний засіб, витягніть його на лід і повзком рухайтесь від небезпечної зони;

– по можливості, потерпілого швидко переодягніть в сухий одяг, організуйте обігрів спини і грудей, зробіть масаж кінцівок;

– потерпілого необхідно терміново доставити в тепле приміщення (прогрітій намет або кабіна автомобіля), по можливості надати першу допомогу, необхідну при переохолодженні, і викликати швидку допомогу;

– потерпілому ні в якому разі не давайте спиртне «для зігріву». Спиртне в даному випадку провокує різке некероване зниження внутрішньої температури тіла.

Основні правила поведінки при користуванні піротехнічними засобами

Яскравий вид розваг, такий як запалювання петард, ракет та феєрверків є небезпечною та ризикованою справою. І це не дивно. Адже з використанням піротехнічних засобів у небо злітають і вибухають тисячі вогнів. Іноді ці вогні не встигають згаснути і падають на дахи будинків та підпалюють їх, іноді вибухають під ногами перехожих чи в руках самих підпалювачів.

Якщо ви все ж таки придбали петарди, ракети чи феєрверки або вирішили побути в місцях їх масового застосування, суворо дотримуйтесь основних правил безпеки:

- Не купуйте петарди і феєрверки на стихійних ринках, в електричках, в підземних переходах, а тільки в магазинах, що мають держліцензію на продаж піротехніки. Придбана з рук піротехнічна іграшка може розірватися вже в момент підпалу, а як вона діятиме в процесі спалювання порохової суміші – взагалі не передбачиш.

- Не підходьте до місця проведення феєрверку (салюту) ближче ніж на 300 – 400 м.

- Не збирайте залишки ракет, що впали на землю, вони можуть вибухнути у вас в руках, і в жодному разі не кладіть їх до кишені, це може привести до трагічного наслідку.

- Кожен виріб має бути забезпечений інструкцією українською або російською мовою, яка містить обмеження в користуванні за віком (чи можна давати в руки дітям) і правила утилізації.

- Переконайтеся, що термін їх придатності не закінчився. Багато нешкідливих хлопавок після довготривалого зберігання стають смертельно небезпечними.

- Бавлячись з уже купленою піротехнікою, не намагайтеся дізнатися, що у ракети всередині. Не виключено, що ваша цікавість може коштувати вам життя.

- Минайте стороною піротехніку з дефектами. Якщо корпус тріснув, роздувся або видно, що виріб намок, навіть близько до нього не підходьте. Подивіться, чи немає на поверхні ракети сірого або чорного нальоту. У будь-який момент вона може спалахнути від тертя.

- Якщо запальний шнур коротший ніж два сантиметри або зламаний, то після запуску ви не встигнете відбігти на безпечну відстань.

- Піротехніку не можна зберігати без упаковки, в якій вона продавалась. А вже тим більше не носіть її в кишенях – суміш, яка містить порох, може від тертя вибухнути, а ви перетворитеся на живий факел.

- Не лягайте спати відразу, якщо спалили у квартирі кілька бенгальських вогнів. Після цих забав у повітрі залишається мало кисню, натомість воно насичується шкідливими продуктами горіння. Тому після забав з вогнем обов'язково провітріть приміщення.

- Не пускайте ракети біля будівель а тим більше всередині них. «Снаряд» калібру 30 мм здатний при влучному потраплянні повністю знищити підприємство середніх розмірів або випалити квартиру.

- Салют – штука також запальна. Температура крапель магнієвих сполук, що утворюється при горінні, сягає 3000 градусів.

- До будь-якого піротехнічного виробу не можна підходити раніше, ніж через дві хвилини після закінчення його роботи. А до багатозарядних краще не підходити ще довше. До речі, якщо в пристрої закладено більш ніж 90 зарядів, купувати його не радимо. Це вже професійне устаткування. У невмілих руках воно може виявитися дуже небезпечним;

- Піротехніку, яка спрацювала, гасіть, дотримуючись усіх можливих застережних заходів. Найкраще закидати її снігом.

- *У жодному разі не знищуйте непридатні петарди в багатті або в печі. Загальноприйнятий спосіб утилізації піротехніки такий: залийте її водою на дві години і лише після цього викиньте разом із звичайним сміттям.*

Перша долікарська допомога при обмороженні

Обмороження — це термічне ураження тканин організму, що виникає через дію холоду. Основною причиною такого пошкодження є спазм капілярів шкіри, який є реакцією на охолодження — організм таким чином намагається зберегти тепло, енергію.

Обмороження посилюють тісне взуття та одяг, що ускладнюють кровообіг, стан алкогольного та наркотичного сп'яніння. Перші ознаки обмороження спостерігаються на незахищених частинах тіла. Спочатку з'являється блідість ділянок шкіри, поколювання, незначний біль, а потім настає оніміння цих ділянок шкіри. Заходами попередження обмороження є змащення відкритих частин тіла жиром або кремом, що затримує у шкірі тепло.

Існує 4 ступеня обмороження:

I — після зігрівання на ділянках обмороження виникає набряк, шкіра має синюшний відтінок;

II — на ділянках ураження формуються білі пухирі, наповнені прозорою рідиною;

III — пухирі містять кров'яну рідину; через добу-дві на їх місці формуються місця некрозу (омертвіння), які пізніше відділяються і заміщуються рубцями;

IV — уражаються, крім шкіри, ще й сухожилля, м'язи, кістки; процес загоювання може тривати тижні й місяці.

Надання першої долікарської допомоги **при обмороженні**:

– розтирати збілілі ділянки шкіри до почервоніння і появи відчуття поколювання. Можна розтирати сухою фланелевою або м'якою шерстяною тканиною. Уражене місце можна змастити лікувальними засобами (наприклад, мазями «Пантенол», «Рятівник»). Неможна проколювати пухирі;

– у разі обмороження кінцівок необхідно віднести потерпілого у тепле приміщення, зняти верхній одяг та взуття. Якщо взуття не знімається — його слід розрізати. Надалі вжити заходів щодо загального зігрівання потерпілого (наприклад, накрити теплою ковдрою);

– кінцівки потерпілого слід помістити у посудину з теплою водою температурою до 36–37 °С. Поступово додаючи гарячу воду, протягом 20 хвилин доводити температуру води у посудині до 39–40 °С та в подальшому підтримувати її на такому рівні. Після того як температура тіла і пульс нормалізуються, обморожені ділянки необхідно протерти насухо. Бажано зробити масаж обморожених ділянок та дати потерпілому випити теплу рідину (наприклад, чай);

– потерпілому не рекомендовано вживати спиртні напої, оскільки вони сприяють різкому розширенню спазмованих капілярів, що може призвести до їх розриву. Якщо потерпілий відчуває біль, то можна дати йому знеболювальні таблетки. У подальшому — направити потерпілого до медичного закладу.

Перша долікарська допомога при переломах, вивихах, забиттях і розтягах зв'язок

При наданні допомоги як при відкритому переломі (після зупинки кровотечі і накладанні стерильної пов'язки), так і при закритому переломі необхідно забезпечити нерухомість ушкодженої кінцівки. При переломах і вивихах пошкоджену кінцівку слід укріпити шиною (фанерною пластинкою) або дошкою, палицею чи іншим предметом таким чином, щоб шина захопила два найближчі суглоби і зробила їх нерухомими. Пошкоджену руку треба підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба. При переломі стегна необхідно забезпечити нерухомість трьох суглобів — стегнового, колінного, гомілковостопного, а при переломі плечової кістки — плечового, ліктьового і променезап'ястного.

Удари в ділянці голови часто супроводжуються струсом мозку або крововиливом у мозок. Ці ускладнення можуть проявитись через декілька годин або днів після травмування. Тому при імовірному переломі черепа (непритомний стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) потерпілого слід покласти на спину з трохи піднятою головою, накласти на голову тугу пов'язку (за наявності рани — стерильну) та прикласти до голови холодний предмет (грілку з холодною водою, льодом або снігом) або зробити холодну примочку. При ушкодженні голови слід забезпечити повний спокій потерпілого до прибуття медичного працівника.

За підозри перелому хребта потерпілого треба покласти на дошку, не підіймаючи його, або повернути на живіт обличчям униз, пильнуючи при цьому, щоб тулуб не перегинався для уникнення ушкодження спинного мозку.

За підозри перелому ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, слід туго забинтувати грудину або стягнути її пов'язкою під час видиху.

При вивихах або забиттях з'являється болісність та зміна форми суглобу. До місця вивиху (забиття) потрібно прикласти холодний компрес, а потім накласти тугу пов'язку (за наявності рани — стерильну) та направити потерпілого до медичного закладу для виправлення вивиху.

При розтягненні зв'язок суглоба з'являється гострий біль і припухлість. У цьому випадку допомогою є туге бинтування, забезпечення спокою ушкодженої ділянки, прикладання холодного компресу. Ушкоджена ділянка має бути піднята (ушкоджена рука — підвішена, наприклад, на хустці).

Правил поведінки в громадських місцях у період поширення епідемії грипу

Уникайте близького контакту з людьми, в яких є нежить, кашель, ознаки підвищеної температури тіла. Уникайте великих скупчень людей, особливо в закритих приміщеннях

Для запобігання розповсюдження інфекції слід, по можливості, захистити хворого від контактів з оточуючими. Для того, щоб зменшити виділення вірусів при чиханні, можна використовувати маску, одягаючи її на хворого.

Для того, щоб маска виконувала свою захисну функцію, необхідно, щоб вона закривала і рот, і ніс. Всупереч поширеній думці, маска, одягнута на здорову людину, не виконує роль фільтра, що затримує віруси (для цього вона недостатньо герметична), а запобігає випадковому контакту рук людини з ротом і носом, знижуючи ризик контактного шляху передачі інфекції.

Уникайте висихання слизових оболонок носа, постійно закапуйте сольові розчини. Можна приготувати розчин самостійно (1 ч.л. звичайної солі на 1 л кип'яченої води) або купити в аптеці фізіологічний розчин, або готові сольові розчини для введення в носові ходи.

Застосовувати їх слід відповідно до інструкції, бо надмірне їх використання може призвести до змивання секреторних захисних імуноглобулінів зі слизових оболонок. Для зволоження повітря в приміщенні необхідно використовувати зволожувачі повітря.

У період епідемії грипу перед виходом з дому змазуйте порожнину носа мазями з віфероном або оксоліном. Підійдуть також звичайні бальзами проти простуди або звичайний вазелін, рослина олія.

Щоб знизити ризик вдихання заражених часточок пилу слід провітрювати приміщення (але уникаючи протягів) і проводити вологе прибирання 3-4 рази на добу. З цією ж метою можна проводити кварцування (опромінення ультрафіолетовою лампою) повітря в приміщеннях. Важливо пам'ятати, що під час цієї процедури людина не повинна перебувати в кімнаті та в жодному разі не дивитися на кварцову лампу, оскільки це може викликати серйозне пошкодження сітківки ока, навіть сліпоту.

Окрім основного повітряно-краплинного шляху, інфекція передається контактним шляхом, тому слід уникати рукошляскань, скоротити до мінімуму перебування в громадському транспорті. Необхідно уникати торкання руками очей, носа і рота, як можна частіше мити руки з милом, що знижує імовірність захворіти на 40%.

Використовуючи всі перераховані вище методи, можна значно знизити ризик захворювання на ГРВІ.